

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Examen per reliquum diem instituendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

assentationem facilius obtineat (si enim regnum Dei quæ-
rentibus Christus omnia ad victum & vestitum necessaria
liberaliter subministratum iri promissit, quanto magis Sacer-
dotibus tam studiosè procurantibus, ut Deus non tantùm in
ipsis, sed etiam in alijs regnet, nihil deesse patietur) & in al-
tera vita beatitudinem æternam *certius, citius & copiosius*
consequatur; cum hoc ipso, quòd alios tam sollicitè ab æ-
ternis inferni, & temporalibus Purgatorij pœnis liberare,
& ad æternam felicitatem citò perducere studuerit, Deus
mensurâ pari remensurus tantam charitatem, atque adeò
beatitudinem citius, & copiosius sit largiturus; maximè
cum ipsæ animæ per Sacerdotem salvatæ, aut liberatæ Deum
pro ipso assiduè rogaturæ sint, ut gloriæ, quam ipsis Sacerdos
obtinuit, ipsum quoque participem facere dignetur.

Confidera II Quàm & hic fructus oprandus sit, dignus-
que, ob quem Sacerdotij status cum maxima alacritate susci-
piatur; cùm enim in talis beatitudinis fruitione finis homi-
nis ultimus consistat, Sacerdotium autem, ut ostensum est,
optimâ occasionem offerat, talem beatitudinè certius, citius
& copiosius obtinendi, facilè apparet, pro maximo favore &
beneficio habendum esse, si Deus te per hanc certiorè, se-
curiorè, & breviorè viam ad memoratam beatitudinem
perducere velit.

Confidera III. Quomodo tantum beneficium excipere; &
quâ ratione te ad illud disponere velis. Colloquium ad Chri-
stum.

E X A M E N

Per reliquum hunc Diem instituendum.

Hoc Examen rectè de virtutibus ad Sacerdotem præsi-
puè requisitis instituetur, ad quem finem quatuor po-
tissimùm bene nôsse & apprehendere debes, nimirum I. Quid
in genere requiratur ad veram, solidamque virtutem. II.
Quæ virtutes in specie ad Sacerdotem requirantur. III.
Quantopere ejusmodi virtutes necessariæ sint. IV. Quibus
mediis easdem acquirere possis & debeas; quæ omnia tem-
pore illo, quod inter duas meditationes intermedium habes,
suaviter considerare oportebit.

Instr. VIII.

H b

Primum

Primum igitur quod attinet, virtus vera & solida nihil aliud est, quam habitus supernaturalis, quo ad actiones rationi conformes, Deoque beneplacentes eliciendas inclinatur. Ex qua descriptione facile colliges, tres ad solidam, veramque virtutem proprietates seu conditiones requiri. I. Ueram honestatem seu conformitatem cum ratione continere, eaque re ipsa per voluntatem appetatur; alioqui enim hoc ipso, quod liberè non eliciatur actio, virtuosa formaliter non erit. II. Ut cum discretione exerceatur, id est, ut neque per excessum, neque per defectum aliquid rationi contrarium in virtute tali elicienda committatur, sed medium rationis, velut cynosura, fixum semper teneatur: nam, ut rectè S. Bernardus serm. 19. in Cant. ait, Deus vult se amari, non tantum dulciter, sed etiã sapienter; hinc S. 49. in Cant. de discretione loquens, tolle hanc, inquit, & visus non virtus sed vitium erit. III. Ut constanter etiam inter adversa eliciatur; hoc enim discrimen est inter veram & fucam virtutem, quod inter faciem naturali pulchritudine præditam, & fucam seu adscriptitijs coloribus exornatam: ut enim hæc, si calidam aquam superfundas, mox evanescit, fraudemque detegit, illa verò augebitur potius, quam minuetur per similem infusionem; ita simili modo se habet cum vera & fucata virtute, unde merito Petrus Gerlacos dixit, tunc possideri solidam virtutem, si stantem: te quali quædratum lapidem omnis casus & eventus inveniat.

Secundum caput, quod sciendum est, requirens, ut sciamus, quæ virtutes in specie ad Sacerdotem requirantur, per ipsam enarrationem præcipuarum virtutum resolvendum est.

Prima igitur virtus Sacerdoti perquam necessaria Fides est, quæ, ut S. Chrysostomus S. de fide, spe &c. loquitur, est origo justitiæ, sanctitatis caput, devotionis principium, religionis fundamentum, sine qua nullus unquam Deum promeruit, nullus fastigium perfectionis ascendit; sine qua, ut sic Apostolo, impossibile est placere Deo. Hæc requirit, ut non modò ipse Sacerdos firmè omnibus Fidei articulis assentiatur, sed ad idem faciendum alios etiam instruat, & hortetur; è contrariò verò Hæreticis eam oppugnantibus fortiter se opponat.

Alterta virtus Theologica, videlicet Spes, quæ juxta S. Chry-

Chrysofomum loc. antè cit. est futura pollicitationis reli-
 giosus assensus, promissa gloria devota intentio, Sanctorum
 dignata sublimitas, bonorum expectatio futurorum, duo
 præcipue requirit officia à Sacerdote, scilicet I. Ut, quem-
 admodum S. Paulus 2. Cor. 1. Non sit fidens in semetipso,
 sed in Deo; neque enim sufficientes sumus cogitare aliquid
 ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est, unde in omnibus
 suis functionibus cum magna fiducia ad ipsum recurrere, fir-
 missimeque sibi persuadere debet, quòd, sicut ipsum ad sa-
 cerdotium vocare dignatus est, ita gratiam quoque vocatio-
 nis necessariam abunde sit largiturus. Unde suo modo Sa-
 cerdos cum S. Bernardo S. 3. de octo pan. dicere debet. *Tria*
considero, in quibus tota spes mea consistit, charitatem ado-
ptivam (& vocationis) veritatem promissionis, potestatem
restitutionis. II. Ut pariter certò sibi persuadeat, præmium
 meritis proportionatù certò responsurù, hoc enim illa Chri-
 sti Matt. 25. verba indicant: *Euge serve bone & fidelis, quia*
super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam; intra
in gaudium Domini tui. Unde meritò hortatur Apostolus
 ad Hebr. c. 10. *Nolite amittere confidentiam, qua magnam*
habet remunerationem.

Tertia virtus Theologica *Charitas* est, quæ juxta S. Pro-
 sperum l. 3. de vit. contempl. c. 13. dicitur, *Recta voluntas*
ab omnibus terrenis & presentibus prorsus averfa, juncta
Deo inseparabiliter, & unita, ac igne quodam Sancti Spi-
ritus, a quo est, & ad quem refertur, incensa; vel, ut S. Ba-
 silius in Reg. brev. q. 211. definit, *est assidua, & ultra vires,*
animi ad exequendam Dei voluntatem contentio, cum pro-
posito ac desiderio gloria ipsius. Unde tria requirit hæc virtus
 à Sacerdote. Primum est, ut nihil aliud in suis actionibus
 querat, quam gloriam & beneplacitum Dei; nam, ut rectè
 S. Augustinus l. de moribus Eccles. c. 8. dixit, *è est omnino*
tenendum, ad id omnia nostra consilia referenda; bonorum
summa nobis Deus est, Deus est nobis summum bonum; neq3
infra remanendum est nobis neque ultra quarendum; alte-
rum enim periculosum, alterum nullum. Secundum est, ut
 omne, quod Deo displicet, studiosè devitet; nec ab alicujus
 rei creatæ amore aut odio ad tale quid agendum perducì si-
 nat, ut cum veritate illud S. Pauli ad Rom. 8. usurpare possit:

Hh 2

Quis

Quis nos separabit à Charitate Christi? Tertium est, ut, quod Deo magis placet, solerter indaget, & fortiter exequatur, gaudeatque, si quàm plurima dura & adversa pro amore ipsius sustinere possit; nam, ut S. Chrysostomus hom. 4. in epist. ad Philem. rectè dixit, ea est amantium lex, ut vitium demum felices putent, cum adversa prohibent, qui diligunt, sustinent; unde licet ij, qui vera charitate Deum diligunt, suavitatem divini amoris non negligant, illius tamen suavitati ærumnarum tolerantiam anteponunt.

Quarta virtus dilectio Proximi est in eo consistens, ut proximum sicut se ipsum propter Deum diligat Sacerdos, atque adeo omnia mala, quæ ipse nolle pati, à Proximo quoque efficaciter avertere conetur; bona verò, quæ sibi impertaret, liberaliter illi communicare, vel procurare studeat. Unde sequentes actus ad hanc charitatem requiruntur. Primus est, ut propter Deum diligat proximum; si enim quis quemlibet amat, sed propter Deum non amat, charitatem non habet, sed habere se putat, teste S. Gregorio hom. 1. in Evang. Secundus est, ut omni conatu ipsum ad æternam beatitudinem perducere conetur, nam, ut sapienter advertit S. Augustinus l. c. *non diligis eum tanquam teipsum, si non ad id bonum, ad quod ipse tendis, adducere satagis.* Tertius est, ut juxta S. Tobix Senioris consilium, quo modo pertuerit, tam erga Defunctos, quàm erga viventes sit misericors; & si multum sibi fuerit, abundanter tribuat; si exiguum sibi fuerit, etiam exiguum libenter impertiri studeat memor, quòd Deus compenset voluntatem, ubi non invenit facultatem. Ut autem hæc tria tantò alacrius exequatur sequentes duas sententias bene ponderare debet, quarum primam pronunciavit Petrus Blessensis sic Sacerdotem alloquens: *Sine charitate nihil es, sine charitate Sacerdos non potes, esse non potes.* In hoc enim juxta Christi effatum, agnoscant omnes, quòd Discipuli Christi sint Sacerdotes, si dilectionem habuerint ad invicem. Secunda S. Bernardi in declam. super ecce nos. sic loquentis: *Patrimonia pauperum sunt facultates Ecclesiarum, & sacrilega eis erubescit late surripitur, quidquid sibi ministri & dispensatores non utique Domini & Possessores ultra vitam accipiunt aut vestitum.*

Quinta virtus castitas est, quam quidem Angelicam oportet esse in Sacerdote, qui Angelus Dei vocatur, & Angelorum in dirigendo homine participat officium; unde sicut de Angelis ne suspicio quidem ullius peccati contra hanc virtutem admitti habetur, ita nec de Sacerdote haberi debet. Ut autem hanc virtutem obtineat, sequentia tria media sedulo observare debet. Et primò quidem, cum nemo, teste Salomone sap. 8. *possit esse continens, nisi Deus det*, ac, ut monet Cassianus l. 6. *Instit. impossibile sit hominem suis, ut ita dicam, pennis ad præcelsa hujus virtutis premium evolare, nisi cum gratia divina de terra cæno evexerit*, adeat Dominum, & ex totis præcordis pro hac virtute deprecetur. Secundò ut, quemadmodum S. Cyprianus S. de jejun. & tentat. monet. *primis diaboli titillationibus obvies, nec colubrum foveat, donec in serpentem formetur*; maximè cum ejusmodi occultæ cogitationes nonnunquam animum gravius laucient, & periculosiores sint ijs, quæ in manifesto admittuntur, ut Concilium tridentinum sess. 14. c. 5. advertit. Tertiò ut, quoniam S. Carolus Borromæus in epist. quâdam sapienter monuit, hanc virtutem nunquam acquirere quem possit, nisi se carnis maceratione afflicta verit, sensus omnes compresserit, otium ut pestem fugerit, & omnem animi ac mentis suæ vim in hujus virtutis pulchritudinem intenderit, hæc omnia sedulo observet, sicque cum S. Paulo 1. Tim. 5. dicere queat: *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo, ne forte cum alijs prædicavero, ipse reprobus efficiar.*

Sexta virtus *Modestia* seu morum gravitas est; cum enim ipsi perinde ac Apostolis dictum sit: *Vos estis lux mundi*; merito honestæ vitæ exemplo alijs prælucere debet, &, ut Concilium Trid. sess. 22. c. 1. de reform. loquitur, sic vitam, morèsq; suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu, aliisque omnibus rebus nihil nisi grave, moderatum, ac Religionem plenum præferant, ob oculos semper habens Apostolicum istud monitum: *Gaudete in Domino semper, iterum dico gaudete: modestia vestra nota sit omnibus hominibus*; cum verè Sacerdos Christum præcipuè sequi, & imitari debeat; ubi autem Christus est, ibi modestia quoque sit, teste S. Gregorio Nazianz. ep. 193.

Septima virtus *Mansuetudo* est, cujus officium est, iracundia

dia & asperitatis inordinatos motus reprimere, & ut clariss. S. Cyprianus S. de cœn. Dom. explicat, *incredulos suadendo ad finem flectere, obsequio ingratos fovere, contradicentibus leniter respondere, superbos clementer sustinere, humiliter persequentibus cedere*; ac proinde tanto majori studio exercenda est, quando aptior est ad animos hominum lucrandos, sic certè Moyses, teste S. Ambrosio l. 2. offic. c. 7. rotius plebis sibi mentes devinxerat, ut plus eum pro mansuetudine diligerent, quàm pro factis admirarentur. Hinc & ipse Christus Matt. 11. Apostolis hanc virtutem præcipue commendavit dicens: *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & invenietis requiem animabus vestris*, non propriæ duntaxat, sed etiam aliorum curæ vestræ committendorum; ut meritò S. Franciscus Salesius p. 3. Philoth. c. 8. mansuetudinem hanc *florem* charitatis dixerit, & tunc demum perfectam esse Charitatem asseruerit, cum non tantum potens, sed etiam mitis & benigna est; unde quod S. Paulus ad Gal. 6. de correptione dixit: *Fratres, etsi praecipue fuerit homo in aliquo delicto, vos, qui spirituales estis, huiusmodi instruite in spiritu lenitatis*: de omnibus alijectionibus cum Proximo suscipiendis observare debet.

Octava virtus *Patientia* tantò magis necessaria est sacerdoti, quantò magis furorem Damonum & malorum hominum in se concitabit, si vocationi suæ satisfacere voluerit; nam, ut Apostolus 2. ad Thimoth. c. 3. monet, *omnes qui pie volunt vivere in Christo, persecutionem patienter sustineant*. Unde & ipse Christus Apostolos Joan. 15. monuit: *Non est servus major Domino suo; si me persecuti sunt, & vos persequentur*; additque fructum Luc. 21. dicens: *In patientia vestra possidebitis animas vestras*; quantòque perfectior patientia, tantò perfectior quoque possessio animarum erit. Quare meritò seiplos Sacerdotes illis Apostoli 2. Cor. 6. verbis hortari ad hanc virtutem debent, & dicere: *In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in plagis &c.*

Nona virtus *Humilitas* est, quâ Sacerdos sibi verissimè sui cognitione vilescit, & cum Christo contemni, hominumque fieri opprobrium gestit; atque adeò tantò magis

terru necessaria est Sacerdoti, quanto majus ædificiũ ædificare
 considerat; cum, ut rectè S. Augustinus S. 10. de verb. Dom.
 dicit, *qui cogitat magnam fabricam extruere celsitudinis,
 de fundamento prius cogitare debeat humilitatis.* Unde
 hanc quoque præcipuè cuius mansuetudine à se discendam
 Christus monuit: *Discite, quia mitis sum, & humilis corde.*
 Matt. 11.

Decima virtus *Paupertas* Spiritus est, quã videlicet mun-
 do hoc utatur, tanquam uon utatur; & habens victum & a-
 mictum, & habitationem congruam his contentus sit, nec
 diuitias in animo, nec animum in diuitijs habens, ut S. Fran-
 ciscus Salef. p. 3. Philoth. c. 4. loquitur; cum enim Sacerdos
 in sortem Domini assumptus sit, atque ad eò cum S. Davide
 ps. 17. dicere debeat: *Dominus pars hereditatis mee;* me-
 ritò opibus terrenis inhiare non debet, (*quid enim ultra
 querat, cui omnia suus Conditor sit,* ait rectè S. Hieronymus
 l. 2. de vit. act. c. 16.) sed illas diuitias ambire, quæ nos or-
 nare pariter possint, & munire; quas nec acquirere inuiti,
 nec perdere valeamus; quæ contra hostiles imperus armant,
 à mundo determinant, Deo commendant, animas nostras
 ditant, atque nobilitant, nobiscum sunt, intra nos sunt, &
 nobiscum auferre possumus. Quare monitum saluberrimum
 S. Bernardi in epist. 103. ob oculos semper habeat sic lo-
 quentis: *Quare, o homo Dei, hac fuge, si sapi; si habes cor,
 desine ea sequi, qua esse qui miserum est, beatus utique,
 qui post illa non abiit, qua possessa onerant, amata inquinant,
 amissa cruciant.*

Undecima virtus *Obedientia* tantò magis Sacerdoti ne-
 cessaria est, quanto præstantius corpus est Ecclesiastica Hie-
 rarchia, atque ad eò ad illius regimen necessarium est, ut in-
 feriora membra capiti subiecta sint. Hinc meritò Apostolus
 ad Hebr. 13. dicit: *Obedite Præpositis vestris, & subiacete
 eis, ipsi enim (velut caput) pervigilant quasi rationem pro
 animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant, &
 non gementes;* gemitus siquidem iste, quavis ultione du-
 rior est, inquit S. Chryostomus in cit. locum.

Duodecima virtus *Devotio* est, quæ nihil aliud est, quàm
 prompta voluntas ad omnia obsequia divinæ Majestati ex-
 hibenda; tantòque magis Sacerdoti necessaria est, quanto
 H h 4 magis

magis ipsi convenit, ut sedulum se in divinis ministeriis ministrum exhibeat, ut qui ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in ijs, quæ ad Deum sunt, ut apostolus ad Hebr. c. 5. loquitur. Unde merito Sacerdos operam dare debet, ut in omnibus functionibus ad Deum pertinentibus, & specialiter in SS. Missæ Sacrificio, & horum Canonice peragendis, juxta monitum S. Bernardi S. 1. in Cantu, jungat sensum verbis, affectum sensui, exultationem affectui, gravitatem exultationi.

Tertium caput de virtutibus sciendum, est digna æstimatione illarum, quæ quidem non melius concipi poterit, quam si certissimò tibi persuadeas virtutem esse potissimum instrumentum Sacerdotis, ex quo efficaciam omnem, sive ad beneplacitum Dei, gloriàmque promovendam; & ad salutem proximi copiosè & securè procurandam; sive ad salutem propriam certius assecurandam, & abundantius obtinendam promanare oportet; ut merito S. Paulus ad Timotheum 1. cap. 4. scribens dixerit: *Exerce te ipsum ad pietatem seu virtutem; nam exercitatio corporalis ad modicum utilis est, pietas autè ad omnia utilis est, promissionem habet vite, quæ nunc est, & futura* atque adeò jure de hac virtute Sacerdos sibi factam Siracidis Eccl. 6. adhortationem recitari. *Quasi is, qui arat, & qui seminat, accede ad illam, & spera (id est, exspecta) bonos fructus illius; in opere enim ipsius tuum guum laborabis, & cito edes de generationibus illius, ita ut dicere cum eo possis: Videte oculis vestris, quia modicum laboravi, & inveni mihi magnam requiem.* Eccl. c. 51.

Quartum denique caput, scilicet media ad virtutem acquirendam præcipuè conducentia quod attinet, multa quidem ab Ascetis, præscribuntur, sed quæ ad tria maxime reduci queant, videlicet I. *Ad ardens desiderium;* nam in virtute idem quod de sapientia, dici potest, quod scilicet *facile videatur ab his, qui diligunt eam; & invenitur ab his, qui quarunt illam; præoccupet, qui se concupiscunt, ut illis se prior ostendat.* II. *Ad divinum adjutorium;* quod proinde assiduò cum magna fiducia implorandum est: & III. *Ad constans exercitium;* unde Apostolus Timotheo dixit: *Exerce te ad pietatem,* id est, naturam illius bene cognoscere stude, occasiones illius exercendæ sollicitè inveni-

q, & eadem avidè arripe, hæc enim tria ad perfectum exitium requiruntur.

DIES TERTIA.

Scopus hujus diei est, ut, cum pleraque ad statum Sacerdotalem pertinentia jam consideraveris, vel certè in prima hujus diei meditatione adhuc consideraturus sis, dispicias tandem, an sumptus habeas sufficientes ad perficiendum, atque ad eò electionem status tandem concludas, & prout ultima meditatio docebit, fortiter exequaris, quæ decrevist.

Tessera.

Domine, ostende, quem elegeris (statum videlicet) Act.

cap. 1.

MEDITATIO I.

**DE INCOMMODOIS ET PERICULIS
STATVS SACERDOTALIS.**

Præludium I. Est, imaginari Sacerdotem in bivio, atque scilicet, & latæ viæ constitutum, & ad illam quidem à Christo, ad hanc verò à Dæmone invitatum.

Præludium II. Est, petere gratiam, ut non tantum incommoda & pericula statûs sacerdotalis bene cognoscere, sed etiam adjuncta, quæ ad illa seu lenienda, seu devitanda à Deo, & ipso statu offeruntur, rectè intelligere queas.

Punctum I.

Considera I. Quàm gravium laborum, molestiarum, & fastidiorum occasionem penè assiduam offerat Sacerdotalis status. Et I. quidem per ipsas functiones curæ animarum proprias, puta conciones habendas, confessiones excipendas, administrationem Sacramentorum diu, noctuque, in quacunque tempestate, per longa sæpe & fastidiosa itinera pedibus conficienda suscipiendam, & non rarò cum periculo gravis morbi contrahendi, aut ipsius vitæ amittendæ conjunctam. II. Per curas æconomicas, quæ tantò vehementius distrahunt, & lancinant animum, quantò pauciores sunt redditus ad sustentationem necessarij, quantòque pluribus peri-

H h 5